

เอกสารทางวิชาการ
ในการจัดการเรียนการสอน

เรื่อง การสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า (F clef)

ว่าที่ร้อยตรีกิตติศักดิ์ ประชุมพล

โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ให้แก่ผู้วิจัย จนกระทั่งสามารถทำการวิจัยได้สำเร็จ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ภูเก็ต ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ **ครูชาмуเอล นุ่นทอง** ที่อำนวยความสะดวกและให้ความกรุณา ให้การสนับสนุน ให้คำแนะนำงานวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ทางด้านกำลังใจในการทำการวิจัยจนสำเร็จที่ไม่อาจกล่าวถึงได้ คุณค่าและประโยชน์แห่งผลการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด เป็นกำลังใจที่สำคัญที่ทำให้การวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

สารบัญ

หน้า

คำนำ..... ก

สารบัญ..... ข

คำชี้แจง..... 1

คำแนะนำ..... 3

ใบความรู้..... 4

1..... 4

2..... 6

3..... 9

4..... 10

แบบประเมิน..... 12

เกณฑ์การพิจารณาแบบประเมินชุดกิจกรรม..... 13

คำชี้แจง

1. เอกสารฉบับนี้ เป็นเอกสารการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชาดนตรี ศ32101 เรื่องการ
สอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า (F clef)

2. เอกสารฉบับนี้ประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

2.2 ใบความรู้

2.3 ใบงาน

2.4 แบบทดสอบหลังเรียน

2.5 แบบประเมิน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุดการสอนฉบับนี้ ใช้กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด ได้แก่

3.1 ขั้นการนำเข้าสู่บทเรียน

3.1.1 ทบทวนความรู้เดิม และกล่าวนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนที่เกี่ยวข้องกับการ
ขับร้องเพลงไทย

3.1.2 ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ในรายวิชาให้นักเรียนทราบถึงเป้าหมายและ
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาในชุดการสอนฉบับนี้

3.1.3 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อประเมินความรู้

3.2 ขั้นการสอนและการเรียนรู้

ให้นักเรียนได้ศึกษาชุดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนร่วมอธิบาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจมาก
ยิ่งขึ้น ซึ่งอาจใช้การอภิปรายร่วมกันชั้นเรียน โดยใช้ใบความรู้ที่มี พร้อมกับฝึกทักษะการขับร้องเพลง
ไทยโดยใช้เพลงลาวดวงเดือน เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3.3 ขั้นสรุป

หลังจากได้ร่วมกันอภิปรายถึงความรู้ที่ได้รับจากใบความรู้และการฝึกทักษะการขับร้อง
เพลงไทยโดยใช้เพลงลาวดวงเดือน ให้นักเรียนสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ จากการใช้ชุดกิจกรรมการ

เรียนการสอนดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเข้าใจและชัดเจนในการฝึกปฏิบัติการขับร้องเพลงไทยโดยใช้เพลงลาวดวงเดือน จนเกิดทักษะที่สำคัญในเรื่องของการขับร้องเพลงไทยมากยิ่งขึ้น

3.4 ขั้นฝึกฝนผู้เรียน

ให้นักเรียนปฏิบัติการขับร้องเพลงไทยโดยใช้เพลงลาวดวงเดือน โดยการปฏิบัติต่อหน้าเพื่อน ๆ และครูในชั้นเรียน

3.5 ขั้นการนำไปใช้

นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการขับร้องเพลงไทยโดยใช้ชุดแบบฝึกทักษะการขับร้องเพลงลาวดวงเดือน สู่อการปฏิบัติการขับร้องกับบทเพลงอื่น ๆ ได้ในระดับขั้นต่อไป

4. ชุดกิจกรรมฉบับนี้ได้แบ่งการเรียนรู้ โดยใช้เวลาการเรียนรู้ 3 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2 คาบ ดำเนินการเรียนการสอนตามการสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า เป็นจำนวน 1 คาบ รวมทั้งหมด 3 คาบ

คำแนะนำ

คำแนะนำสำหรับครู

1. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้
2. จัดเตรียมเอกสารการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ให้ครบถ้วนตามจำนวนนักเรียน
3. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. ศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ **จากการจัดกิจกรรมการสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า (F clef)** เมื่อจบการเรียนรู้ นักเรียนได้รับความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์จากแผนการจัดการเรียนรู้ และตามจุดประสงค์ของชุดกิจกรรม ในการสอนกิจกรรมนี้

2. ปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนนี้

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

2.2 ใบความรู้

2.3 ใบงาน

2.4 แบบทดสอบหลังเรียน

2.5 แบบประเมิน

3. สรุปทบทวนทุกครั้ง

4. หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถค้นคว้าได้จากบรรณานุกรม

แบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในข้อความที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. โน้ตในกุญแจฟา เสียงฟา จะทับเส้นใด

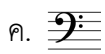
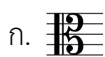
ก. ทับเส้นที่ 1

ข. ทับเส้นที่ 2

ค. ทับเส้นที่ 3

ง. ทับเส้นที่ 4

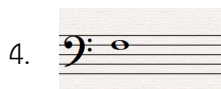
2. ข้อใดคือกุญแจฟา

3. เครื่องดนตรีในข้อใด ไม่ได้ บันทึกโน้ตด้วยกุญแจฟา F Clef

ง. ทั้ง ก. และ ข.

จากภาพ โน้ตตัวกลมที่ปรากฏอยู่บนบรรทัดห้าเส้น เป็นระดับเสียงอะไร

ก. ฟา

ข. ซอล

ค. ลา

ง. ที

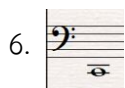
5. เครื่องมือในการบันทึกตัวโน้ตดนตรีสากลมีชื่อเรียกว่าอะไร

ก. บรรทัด 5 เส้น

ข. กระดาษกราฟ

ค. ตาราง 8 ช่อง

ง. ไม่มีข้อถูก

จากภาพ โน้ตตัวกลมที่ปรากฏอยู่บนบรรทัดห้าเส้น เป็นระดับเสียงอะไร

ก. A

ข. B

ค. C

ง. D

7. จากภาพ โน้ตตัวกลมที่ปรากฏอยู่บนบรรทัดห้าเส้น เป็นระดับเสียงอะไร

ก. A

ข. B

ค. C

ง. D

8. สัญลักษณ์ G ในโน้ตกุญแจฟา แทนด้วยเสียงอะไร

ก. ที

ข. ซอล

ค. ลา

ง. เร

9. สัญลักษณ์ E ในโน้ตกุญแจฟา แทนด้วยเสียงอะไร

ก. โด

ข. เร

ค. มี

ง. ฟา

10. เสียง เร ในโน้ตกุญแจฟา แทนด้วยสัญลักษณ์อะไร

ก. A

ข. B

ค. C

ง. D

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในข้อความที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1.	ง.	6.	ค.
2.	ค.	7.	ง.
3.	ง.	8.	ข.
4.	ก.	9.	ค.
5.	ก.	10.	ง.

ใบความรู้

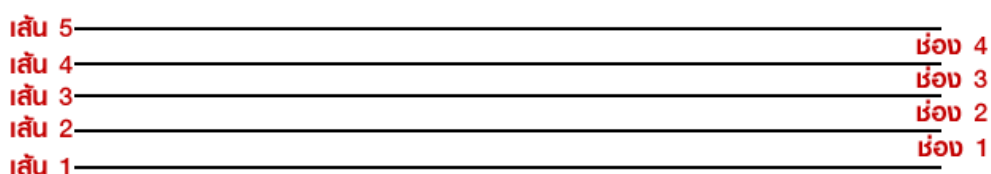
การสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

ทบทวนความรู้เดิม และกล่าวนำเข้าสู่เนื้อหาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ
การสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

1. ทฤษฎีดนตรีสากลเบื้องต้น

1.1 บรรทัดห้าเส้น (Staff)

บรรทัดห้าเส้น (Staff) ประกอบด้วย เส้นตรงขนานกันจำนวน 5 เส้น และช่องบรรทัดจำนวน 4 ช่อง โดยเส้นบรรทัดมีระยะห่างเท่ากัน การนับเส้นหรือบรรทัดห้าเส้น ให้นับตามลำดับจากล่างไปบน โดยนับเส้นหรือช่องล่างสุดเป็น 1 2 3 4 5 ตามลำดับ ในการบันทึกโน้ตและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางดนตรีสากลจะบันทึกบนบรรทัดห้าเส้นเป็นหลัก

1.2 กุญแจ (Clef)

กุญแจ คือ สัญลักษณ์ทางดนตรีที่บันทึกไว้ที่บรรทัดห้าเส้น เพื่อกำหนดระดับเสียงโน้ตที่อยู่ช่อง และอยู่บนเส้นของบรรทัดห้าเส้น ดังนี้

1) กุญแจซอล หรือกุญแจ G (G clef) คือ กุญแจที่กำหนดให้โน้ตซอล (G) อยู่บรรทัดเส้นที่ 2 กุญแจชนิดนี้นิยมมากในกลุ่มนักดนตรี นักร้องใช้กับเครื่องดนตรีที่นิยมทั่วไป เช่น กีตาร์ ไวโอลิน ทรัมเป็ต ฯลฯ กุญแจซอลมีชื่อเรียกภาษาอังกฤษ คือ เทรเบิลเคลฟ (Treble clef)

2) กุญแจฟา หรือกุญแจ F (F clef) คือ กุญแจที่กำหนดให้โน้ตฟา (F) อยู่บรรทัดเส้นที่ 4 กุญแจชนิดนี้นิยมใช้กับเสียงร้อง หรือเครื่องดนตรีที่มีเสียงต่ำ เช่น เซลโล เบส ทروมโบน ฯลฯ กุญแจฟามีชื่อเรียกภาษาอังกฤษ คือ เบสเคลฟ (Bass clef)

1.3 การเรียกชื่อตัวโน้ต

การเรียกชื่อตัวโน้ตสากลที่นิยมมี 2 ระบบ คือ

1) ระบบโซฟา (So-Fa system) ใช้เรียกตัวโน้ต เรียงลำดับจากเสียงต่ำไปเสียงสูง ดังนี้

C	D	E	F	G	A	B
โด	เร	มี	ฟา	ซอล	ลา	ที
Do	Re	Mi	Fa	Sol	La	Ti

2) ระบบตัวอักษร (Letter system) ใช้เรียกชื่อโน้ต เรียงลำดับจากเสียงต่ำไปเสียงสูง ดังนี้

A	B	C	D	E	F	G
ลา	ที	โด	เร	มี	ฟา	ซอล
La	Ti	Do	Re	Mi	Fa	Sol

1.4 การเรียกชื่อโน้ตในกุญแจ

1) กุญแจซอล หรือกุญแจ G (G clef) เรียงลำดับจากตัวโด ดังนี้

2) กุญแจฟา หรือกุญแจ F (F clef) เรียงลำดับจากตัวโด ดังนี้

1.5 ตัวโน้ต

ตัวโน้ต เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้บันทึกแทนระดับเสียง และความยาวของเสียง โดยส่วนประกอบสำคัญของตัวโน้ต ได้แก่ ส่วนหัวตัวโน้ต และส่วนหางตัวโน้ต ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะโน้ตต่าง ๆ ดังนี้

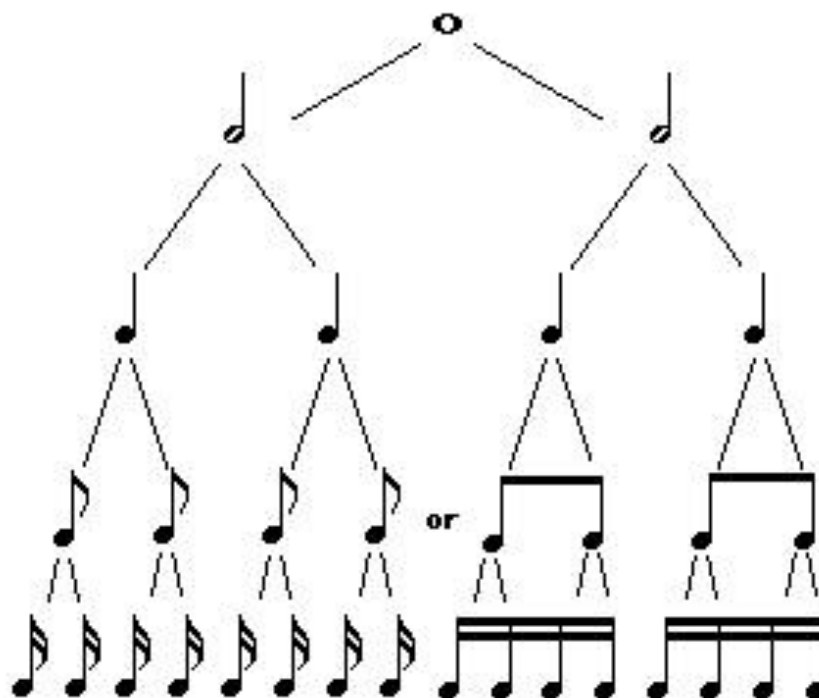
- 1) เมื่อตัวโน้ตอยู่ต่ำกว่าเส้นที่ 3 หางตัวโน้ตจะชี้ขึ้น
- 2) เมื่อตัวโน้ตอยู่สูงกว่าเส้นที่ 3 หางตัวโน้ตจะชี้ลง
- 3) เมื่อกลุ่มตัวโน้ตอยู่เส้นที่ 3 หางตัวโน้ตจะชี้ขึ้นหรือลงก็ได้ ขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวโน้ต

1.6 ค่าตัวโน้ต

ค่าของตัวโน้ต มีความแตกต่างกันตามลักษณะของตัวโน้ต โดยค่าตัวโน้ตลักษณะต่าง ๆ สามารถเปรียบเทียบค่าความยาวโน้ต และมีชื่อเรียกลักษณะโน้ตต่าง ๆ ดังนี้

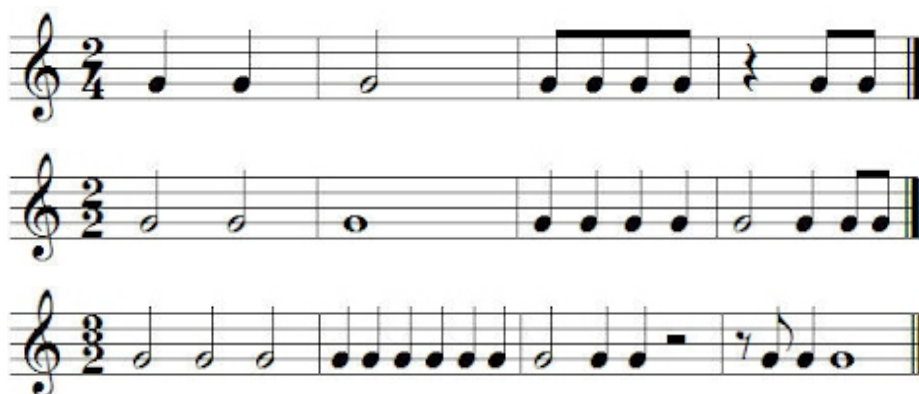
ลักษณะตัวโน้ต	ชื่อภาษาไทย	ระบบอเมริกัน	ระบบอังกฤษ	ค่าตัวโน้ต
	ตัวกลม	Whole Note	Semibreve	4
	ตัวขาว	Half Note	Minim	2
	ตัวดำ	Quarter Note	Crotchet	1
	ตัวเข้บัต 1 ชั้น	Eight Note	Quaver	$\frac{1}{2}$
	ตัวเข้บัต 2 ชั้น	Sixteenth Note	Semi Quaver	$\frac{1}{4}$
	ตัวเข้บัต 3 ชั้น	Thirty Second Note	Demi Semi Quaver	$\frac{1}{8}$

1.7 แผนผังการกระจายตัวโน้ต (Note Value Tree)

1.8 เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signatures)

เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) มีลักษณะเป็นตัวเลข 2 ตัวที่เขียนซ้อนกัน คล้ายเลขเศษส่วน หรือบางบทเพลงก็ใช้เป็นสัญลักษณ์แทนตัวเลข ใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่าจังหวะ (rhythm) และอัตราจังหวะ (meter) ของบทเพลงนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ทั้งจังหวะและอัตราจังหวะก็เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของบทเพลง ซึ่งในขณะบทเพลงดำเนินไป จังหวะและอัตราจังหวะก็ต้องดำเนินไปให้สอดคล้องกับความเร็วของจังหวะ(tempo) ด้วย

1) ความหมายเลขตัวบนและตัวล่าง

เลขตัวบน เป็นเลขที่กำหนดว่าบทเพลงจะแบ่งออกเป็นห้องละกี่จังหวะตามตัวเลขที่กำหนดดังนี้

- เลข 2 แบ่งออกเป็นห้องละ 2 จังหวะ
- เลข 3 แบ่งออกเป็นห้องละ 3 จังหวะ
- เลข 4 แบ่งออกเป็นห้องละ 4 จังหวะ

เลขตัวล่าง เป็นเลขที่กำหนดว่าโน้ตลักษณะใดจะเป็นเกณฑ์ตัวละ 1 จังหวะดังนี้

- เลข 1 กำหนดให้ โน้ตตัวกลม ( ) เป็นตัวละ 1 จังหวะ
- เลข 2 กำหนดให้ โน้ตตัวขาว ( ) เป็นตัวละ 1 จังหวะ
- เลข 4 กำหนดให้ โน้ตตัวดำ ( ) เป็นตัวละ 1 จังหวะ
- เลข 8 กำหนดให้ โน้ตตัวเข้บัต 1 ชั้น ( ) เป็นตัวละ 1 จังหวะ
- เลข 16 กำหนดให้ โน้ตตัวเข้บัต 2 ชั้น ( ) เป็นตัวละ 1 จังหวะ

2) หลักการอ่านเครื่องหมายกำหนดจังหวะ

หลักการอ่านเครื่องหมายกำหนดจังหวะที่เป็นตัวเลขจะต้องอ่านเลขตัวบนก่อนแล้วตามด้วยเลขตัวล่าง เช่น

อ่านว่า "สองสี่" มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 2 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้โน้ตตัวดำมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

3/2 อ่านว่า “สองสอง” มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 2 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้น้ตตัวขามีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

3/4 อ่านว่า “สามสอง” มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 3 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้น้ตตัวขามีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

3/8 อ่านว่า “สามสี่” มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 3 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้น้ตตัวดามีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

4/8 อ่านว่า “สี่แปด” มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 4 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้น้ตตัวเข้บัตหนึ่งชั้นมีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

4/4 อ่านว่า “สี่สี่” มีความหมายว่า บทเพลงนั้นมีอัตราจังหวะห้องละ 4 จังหวะเคาะ และกำหนดให้ใช้น้ตตัวดามีค่าเท่ากับ 1 จังหวะ

เครื่องหมายกำหนดจังหวะที่เป็นสัญลักษณ์ **C** (Common Time) อ่านว่า ซี หรือ ซีเต็ม จะมีความหมายเท่ากับเครื่องหมายกำหนดจังหวะที่เป็นตัวเลข **4/4**

เครื่องหมายกำหนดจังหวะที่เป็นสัญลักษณ์ **C** (Cut Time) อ่านว่า ซี แบ่ง จะมีความหมายเท่ากับเครื่องหมายกำหนดจังหวะที่เป็นตัวเลข **2/2**

1.9 เครื่องหมายแปลงเสียง

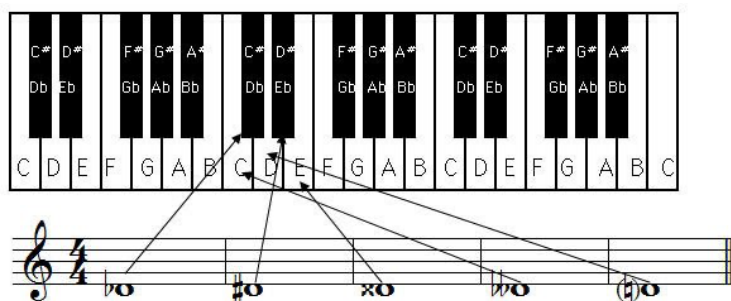
เครื่องหมายแปลงเสียง เป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ใช้บันทึกเพื่อให้ระดับเสียงของโน้ตตัวนั้นเปลี่ยนแปลงไปจากระดับเสียงเดิม ซึ่งเครื่องหมายแปลงเสียงมีอยู่ 5 ชนิด ได้แก่

- 1) แฟล็ต (Flat) **b** เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้ต่ำลง 1/2 ขึ้น
- 2) ชาร์ป (Sharp) **#** เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้สูงขึ้น 1/2 ขึ้น
- 3) ดับเบิลชาร์ป (Double Sharp) **X** เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้สูงขึ้น 1 ขึ้น

4) ดับเบิลแฟลต (Double Flat) เปลี่ยนระดับเสียงของตัวโน้ตให้ต่ำลง 1 ชั้น

5) เนเจอร์ล (Natural) กำหนดให้ตัวโน้ตกลับสู่ระดับเสียงปกติ

การบันทึกเครื่องหมายแปลงเสียง ต้องบันทึกไว้ในตำแหน่งด้านซ้ายของตัวโน้ตที่ต้องการให้ระดับเสียงเปลี่ยนไป

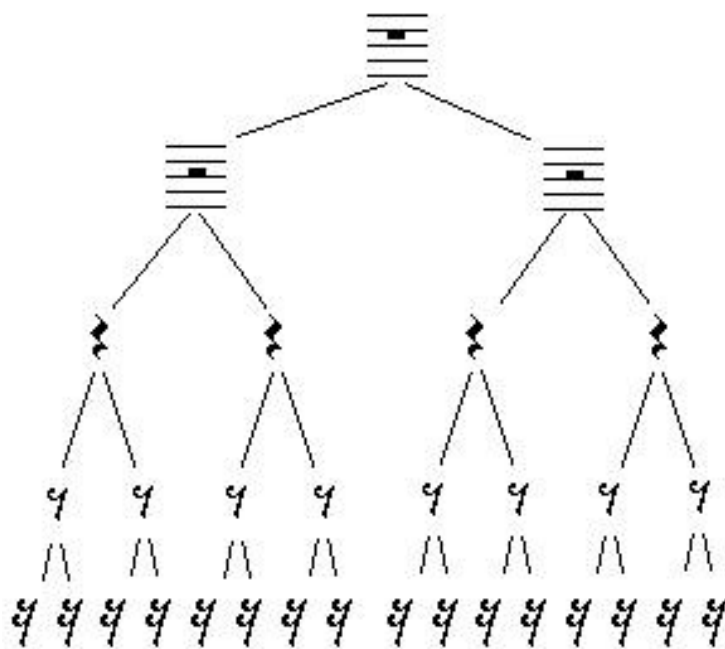
1.10 สัญลักษณ์ตัวหยุด (Rest Symbols)

ตัวหยุด คือ สัญลักษณ์ที่ใช้บันทึกเพื่อให้เสียงดนตรีหรือเสียงขับร้องเงียบเสียงลงชั่วขณะตามอัตราของตัวหยุด ตัวโน้ตทุกลักษณะมีตัวหยุดที่มีลักษณะเฉพาะทุกตัวโน้ต ดังนั้นชื่อเรียกตัวหยุดและอัตราความยาวของตัวหยุดจึงมีลักษณะที่สัมพันธ์กับตัวโน้ต ดังตารางที่แสดงต่อไปนี้

ลักษณะตัวโน้ต	ชื่อภาษาไทย	ระบบอเมริกัน	ระบบอังกฤษ	เทียบเสียงเท่ากับอัตราตัวโน้ต
	ตัวกลม	Whole Note	Semibreve	
	ตัวขาว	Half Note	Minim	 หรือ
	ตัวดำ	Quarter Note	Crotchet	 หรือ
	ตัวเข็บ 1 ชั้น	Eight Note	Quaver	 หรือ
	ตัวเข็บ 2 ชั้น	Sixteenth Note	Semi Quaver	 หรือ
	ตัวเข็บ 3 ชั้น	Thirty Second Note	Demi Semi Quaver	 หรือ

1.11 แผนผังการกระจายตัวหยุด (Rest Value Tree)

1.12 โน้ตประจุด (Dotted Notes)

การประจุด (Dot) คือ การนำจุดเข้าไปเติมไว้ที่ด้านหลังของหัวตัวโน้ตหรือตัวหยุด มีผลทำให้ตัวโน้ตหรือตัวหยุดที่ถูกประจุดมีความยาวเพิ่มอีกครั้งหนึ่งของตัวโน้ตและตัวหยุดนั้น

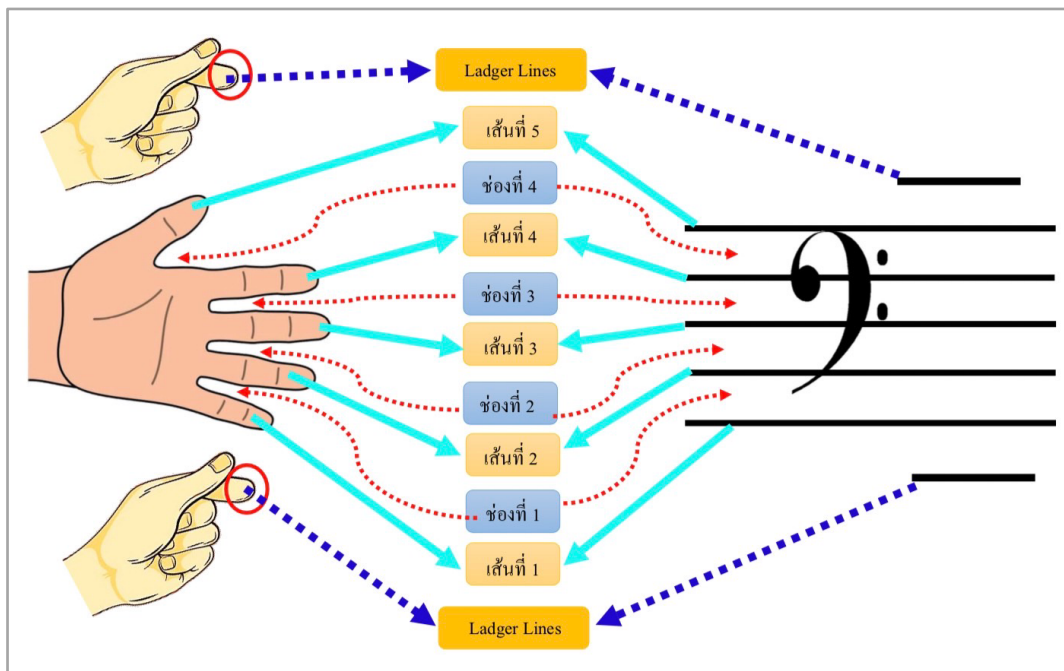
การประจุด 2 จุด ก็สามารถทำได้เช่นเดียวกัน จุดที่ 2 มีค่าเป็นครึ่งหนึ่งของจุดแรก ดังภาพที่แสดงตัวอย่างต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{♩}^{\cdot} &= \text{♩} + \text{♩} \\
 \text{♩}^{\cdot\cdot} &= \text{♩} + \text{♩} + \text{♩} \\
 \text{♩}^{\cdot} &= \text{♩} + \text{♩} \\
 \text{♩}^{\cdot\cdot} &= \text{♩} + \text{♩} + \text{♩} \\
 \text{♩}^{\cdot} &= \text{♩} + \text{♩}
 \end{aligned}$$

2. การสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

2.1 คู่มือการสอนโดยการสาธิตด้วยแบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

1) บรรทัดห้าเส้น

2) โน้ต E (Mi)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

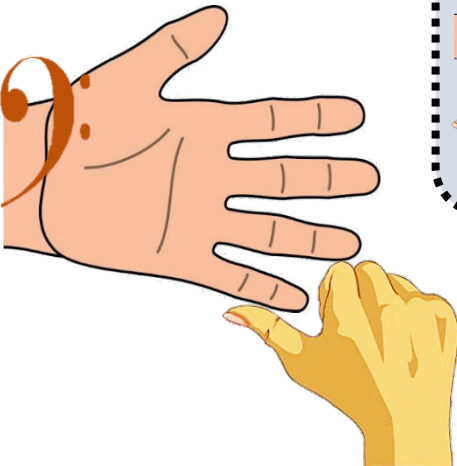
นิ้วชี้ แทน Ledger Lines

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต

อยู่ในตำแหน่งทับ Ledger Lines

3) โน้ต F (Fa)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งใต้เส้นที่ 1

4) โน้ต G (Sol)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งทับเส้นที่ 2

5) โน้ต L (La)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งช่องที่ 1

6) โน้ต B (Ti)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งทับเส้นที่ 2

7) โน้ต C (Do)

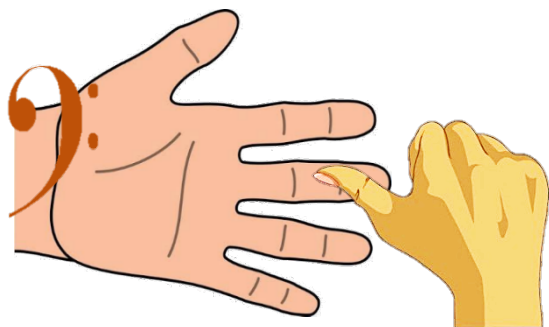
คำบรรยายประกอบภาพ

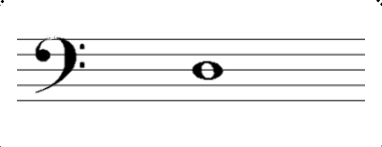
 นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

 ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งช่องที่ 2

8) โน้ต D (Re)

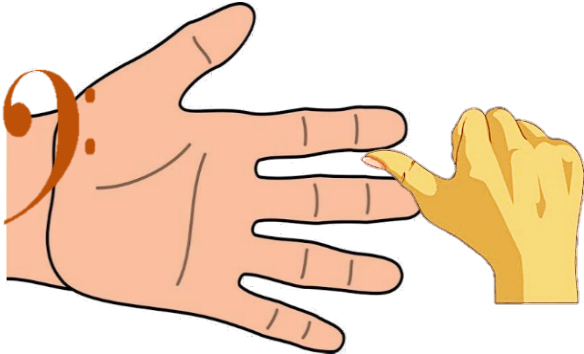

คำบรรยายประกอบภาพ

 นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

 ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งทับเส้นที่ 3

9) โน้ต M (Mi)

คำบรรยายประกอบภาพ

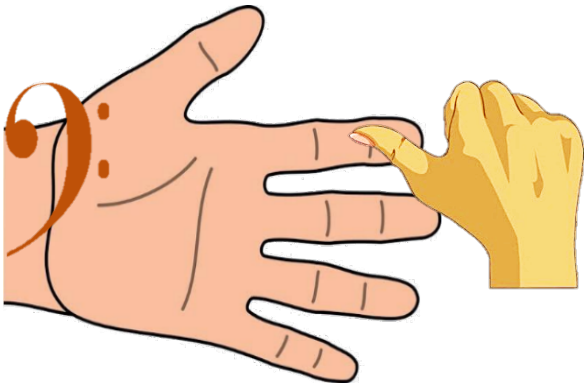
นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต

อยู่ในตำแหน่งช่องที่ 3

10) โน้ต F (Fa)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต

อยู่ในตำแหน่งทับเส้นที่ 4

11) โน้ต G (Sol)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งช่องที่ 4

12) โน้ต L (La)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งทับเส้นที่ 5

13) โน้ต B (Ti)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งเหนือเส้นที่ 5

14) โน้ต C (Do)

คำบรรยายประกอบภาพ

นิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว แทน บรรทัด 5 เส้น

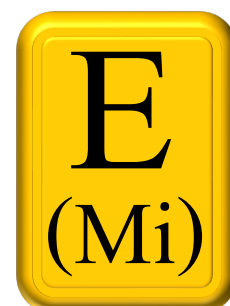
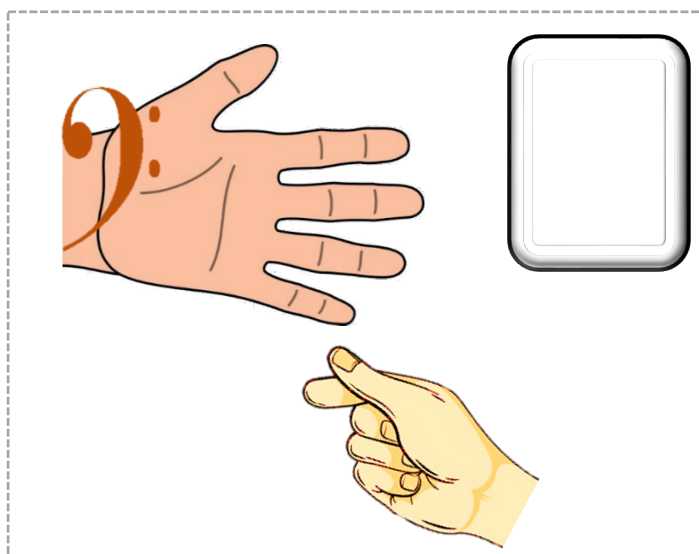
นิ้วชี้ แทน Ledger Lines

ปลายนิ้วโป้ง แทน หัวตัวโน้ต
อยู่ในตำแหน่งทับ Ledger Lines

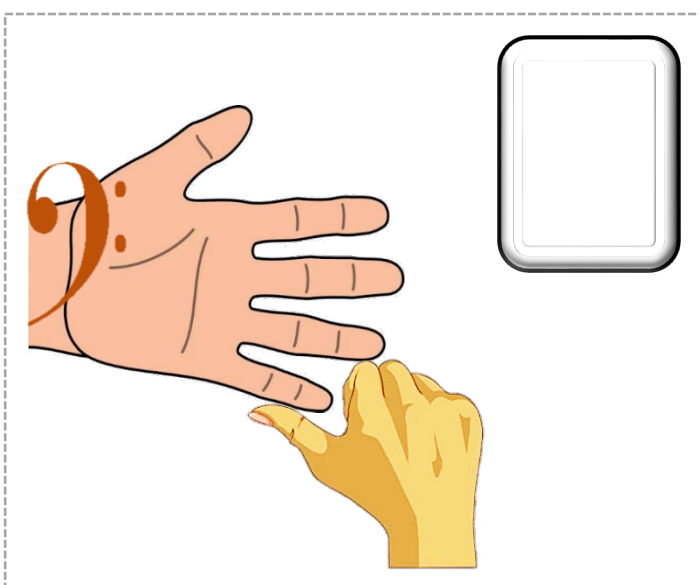

2.2 แบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

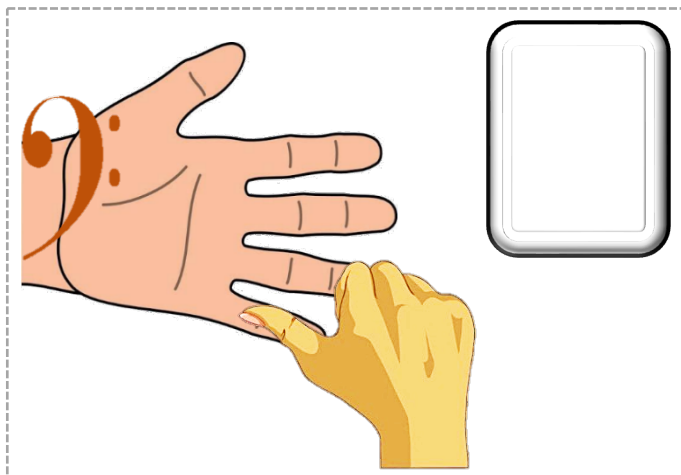
1)

2)

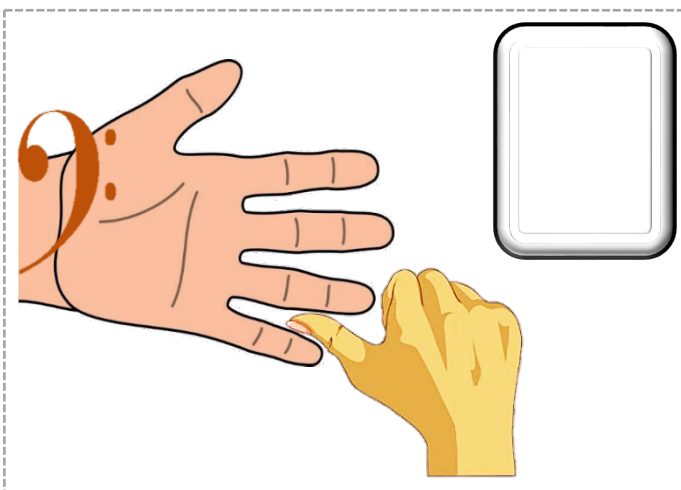

3)

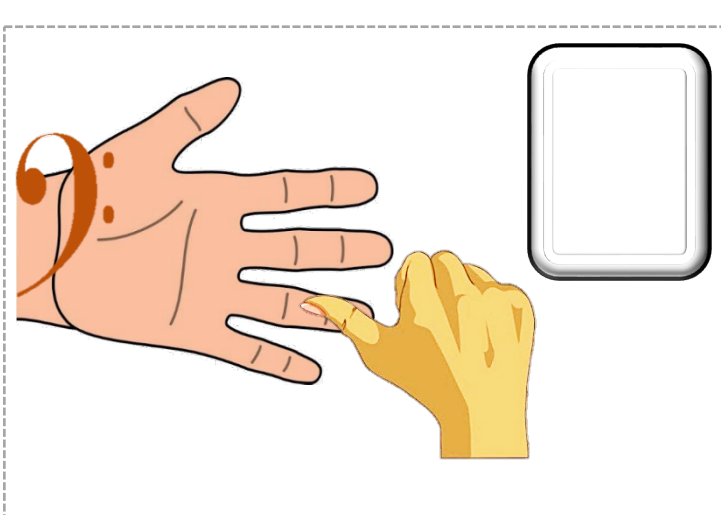
G
(Sol)

4)

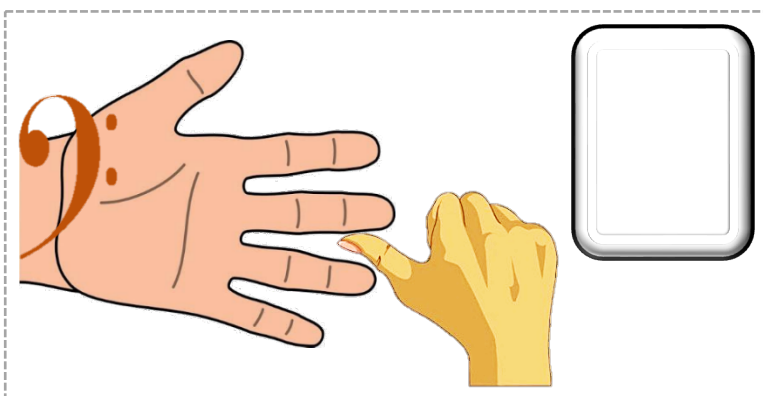
A
(La)

5)

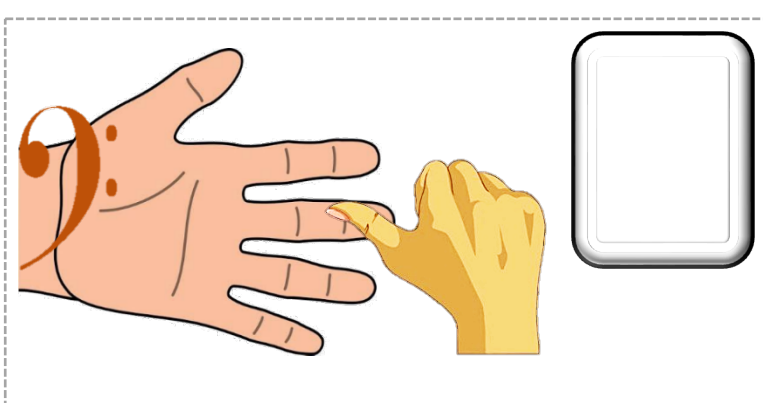
B
(Ti)

6)

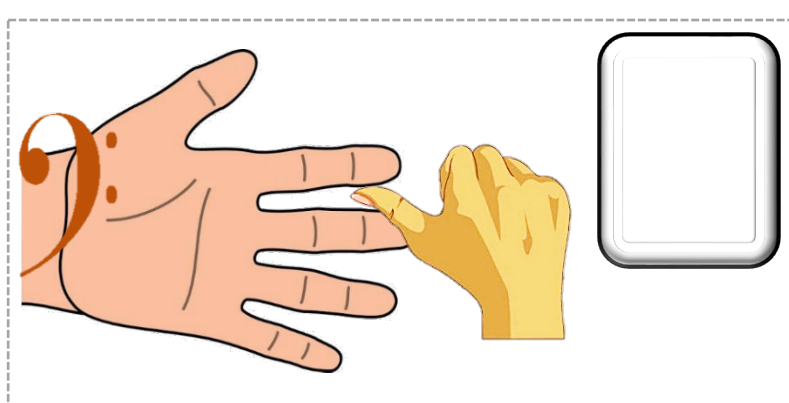
C
(Do)

7)

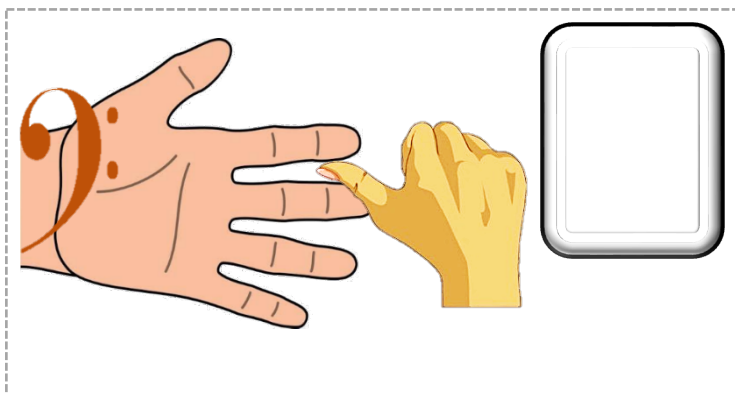
D
(Re)

8)

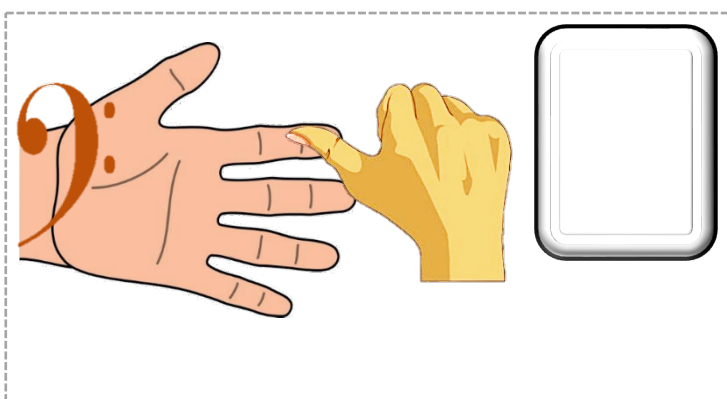

E
(Mi)

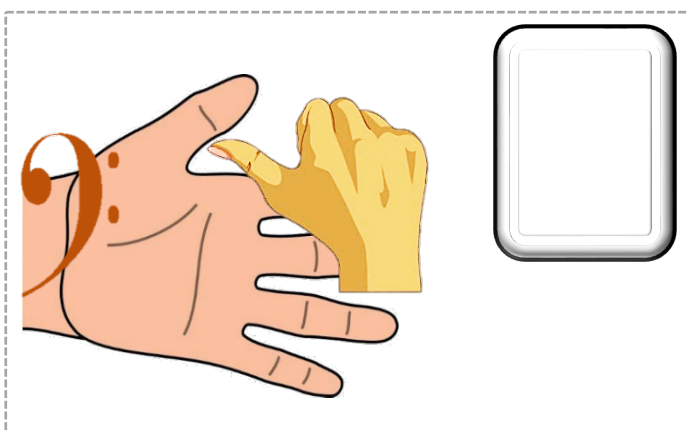
9)

F
(Fa)

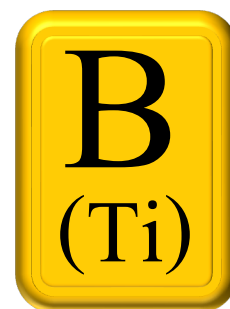
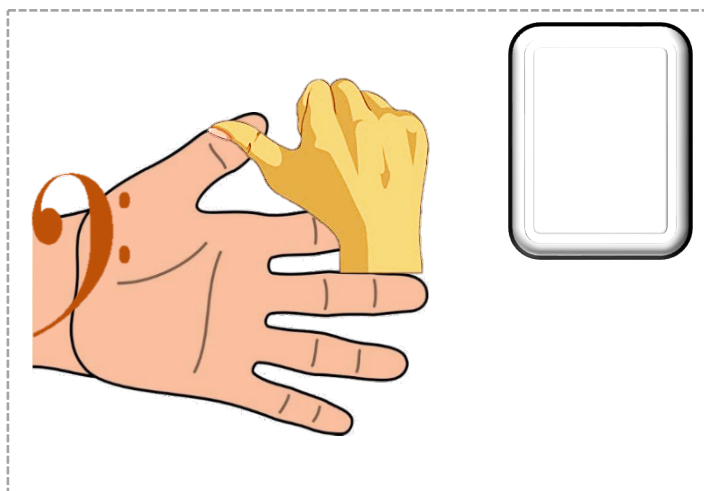
10)

G
(Sol)

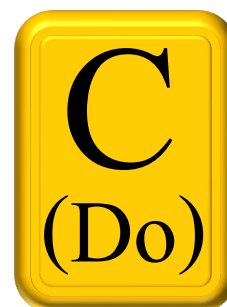
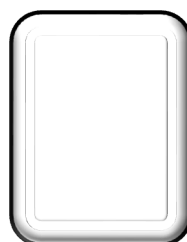
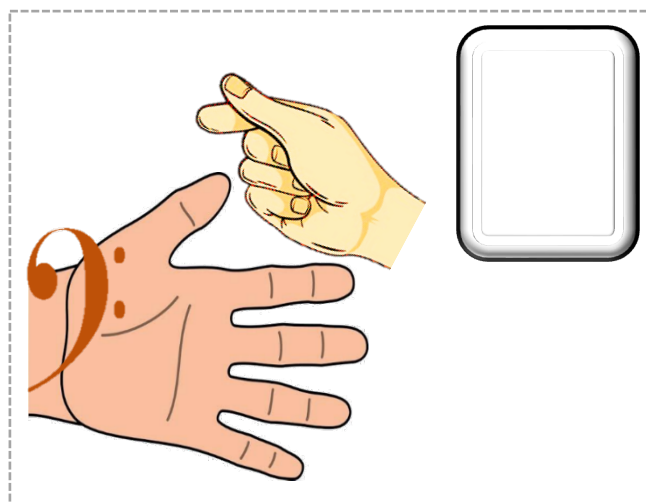
11)

L
(La)

12)

13)

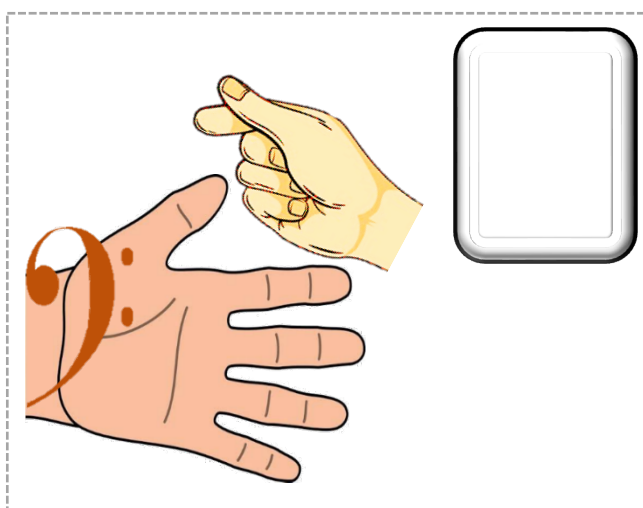

ใบงาน

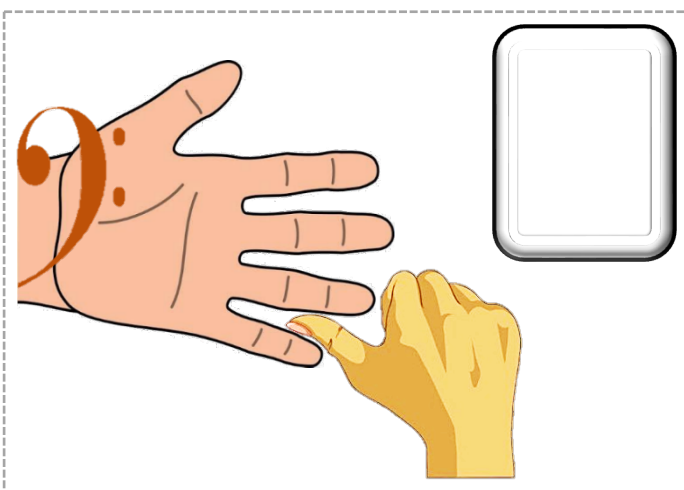
เรื่อง แบบฝึกหัดการใช้โน้ตมือเปล่า

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมชื่อตัวโน้ตให้ตรงกับภาพ

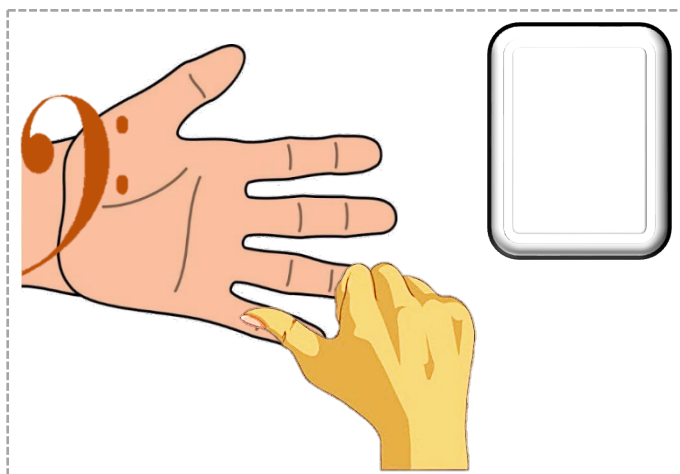
1)

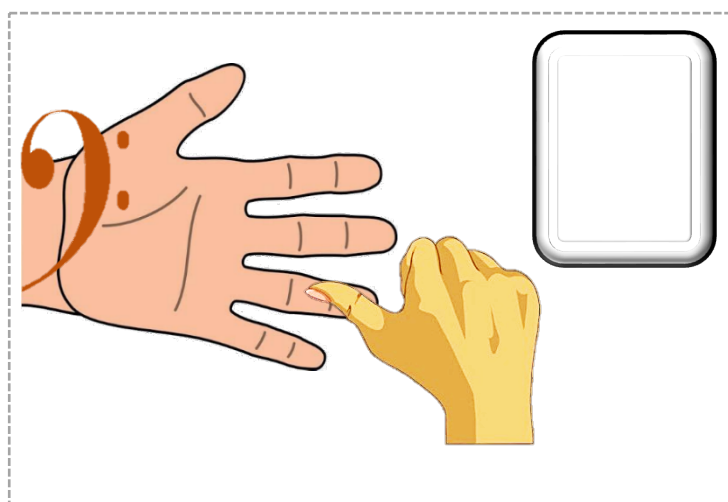
2)

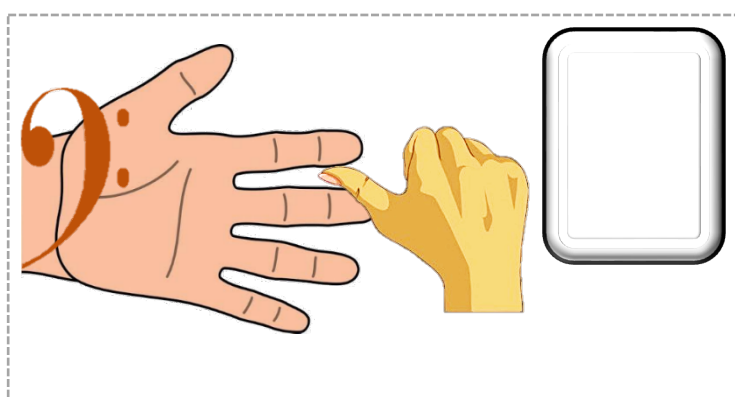
3)

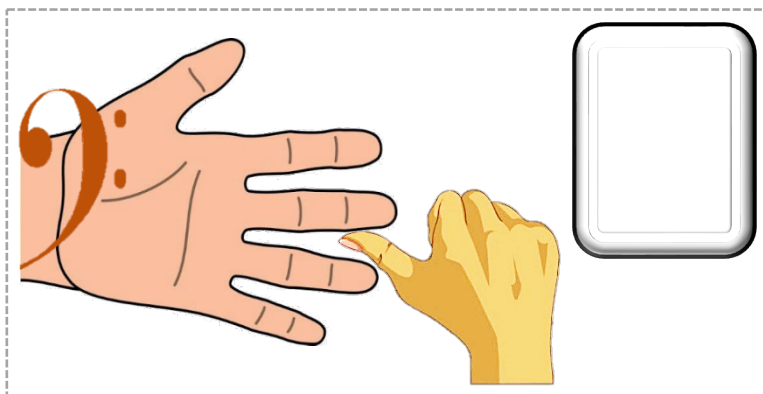
4)

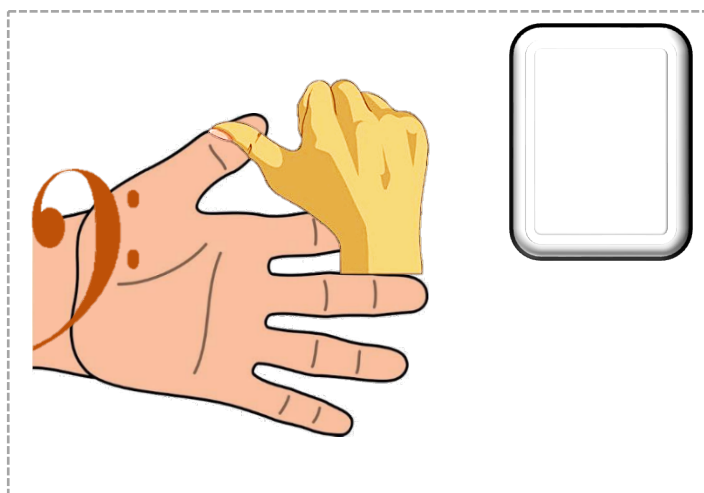
5)

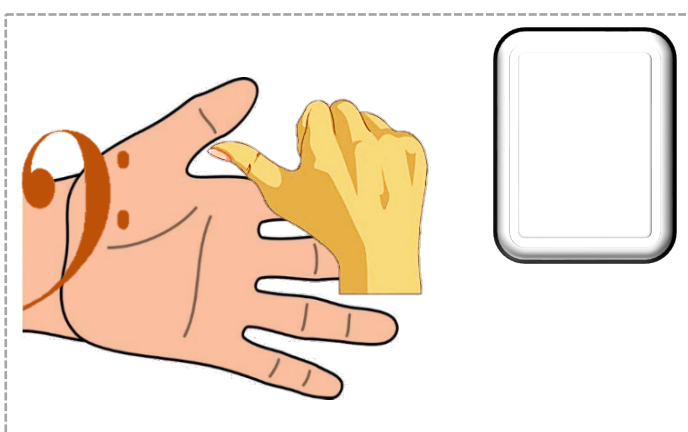
6)

7)

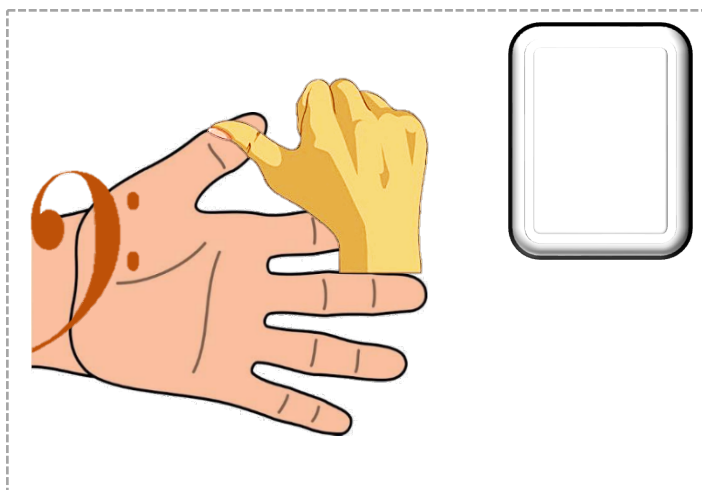

8)

9)

10)

